

اخبار

ریال زیر فشار تورم

تورم بالا و بی اعتمادی عمومی نشان می دهد حفظ ارزش ریال فقط با کنترل نرخ ارز ممکن نیست. کارشناسان می گویند بانک مرکزی باید به جای تثبیت صوری، ثبات واقعی پول ملی را سامان دهد. به گزارش مهر، کنترل تورم و حفظ ارزش پول ملی، دو وظیفه ی بنیادین بانک مرکزی طبق قانون پولی و بانکی کشور است؛ وظایفی که در عمل بیش از هر زمان دیگری بر سنگینی آن افزوده شده است. نرخ تورم شهریور ۱۴۰۴ طبق آمار رسمی مرکز آمار ایران، حدود ۴۶ درصد اعلام شد؛ رقمی که گفته می شود در ماه های آتی بیشتر از این نیز باشد. کارشناسان اقتصادی اجماع دارند که بانک مرکزی برای تحقق مأموریت ذاتی خود، باید تمرکز خود را از سیاست های کوتاه مدت تثبیت نرخ ارز با کنترل سطح عمومی قیمت ها، به سوی نهادینه سازی سیاست پولی منسجم، شفاف و پاسخگو تغییر دهد. به باور آنان، بدون اصلاح رابطه ی دولت و بانک مرکزی، استقلال تصمیم گیری و انضباط مالی، تورم مزمن در اقتصاد ایران تداوم خواهد یافت.

مهار تورم و صیانت از ریال

بر اساس قانون پولی و بانکی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران «تنها مرجع قانونی ایجاد پول و تنظیم حجم نقدینگی» است و موظف است با ابزارهای مؤثر، ثبات قیمت ها و سلامت نظام مالی را تضمین کند. با این حال، در عمل وظیفه ی اصلی بانک مرکزی در سال های گذشته تحت الشعاع فشارهای مالی دولت و مداخلات ارزی قرار گرفته است. در دولت سیزدهم و با تداوم در دولت چهاردهم، تأکید سیاست گذار بر کنترل رشد نقدینگی، مدیریت کسری بودجه و کاهش وابستگی دولت به منابع بانکی بوده است؛ اما پیامدهای چند سال تورم بالا باعث شده جامعه نسبت به توان سیاست گذار برای مهار تورم تردید داشته باشد. برخی اقتصاد دانان باور دارند که تا زمانی که منشأ رشد پایه پولی در منابع بودجه ای رفع نشود، بانک مرکزی صرفاً در نقش «آتش نشان تورم» باقی می ماند، نه مهندس ثبات. کارشناسان تأکید دارند که تقویت واقعی ارزش پول ملی تنها زمانی ممکن است که موتور خلق نقدینگی کنترل شود و نرخ بهره، رشد اعتبارات و پایه پولی در چارچوب هدف گذاری تورم هدایت شوند. محمد رضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، در آخرین نشست خبری خود توضیح داد که هدف اصلی نهاد تحت مدیریت او، «اجا ثبات پولی پایدار» است و ابزارهای نوین سیاستی مانند عملیات بازار باز، تنظیم نرخ سود بین بانکی و مدیریت ترانزاکه بانک باید نقش پررنگ تری در تصمیم های پولی ایفا کنند. به گفته او، بانک مرکزی از سیاست های دستوری فاصله گرفته و تلاش دارد «از طریق کانال انتظارات تورمی» ارزش ریال را بازسازی کند؛ یعنی با ایجاد اطمینان در بازار نسبت به آینده سیاست ها، تقاضا برای سفته بازی داری کاهش یابد.

تورم ساختاری
تورم در ایران بیشتر ماهیت ساختاری دارد تا کوتاه مدت؛ این تورم ناشی از کسری مزمن بودجه، وابستگی دولت به منابع بانکی، ناترازی در قیمت حامل های انرژی و افزایش هزینه های جاری است. تحلیل داده های رسمی نشان می دهد که در ده سال گذشته، حجم نقدینگی بیش از پنج برابر شده، در حالی که رشد تولید ناخالص داخلی بسیار کمتر از آن بوده است. در نتیجه، اضافه نقدینگی به جای تولید، به بازار مسکن، خودرو، طلا و ارز سرریز شده است. کارمان ندری، اقتصاددان در گفت وگویی تصریح می کند: اگر بانک مرکزی بخواهد واقعاً ارزش پول ملی را حفظ کند، باید در برابر فشارهای بودجه ای مقاومت کند. پایه پولی کشور نباید صرف جبران ناترازی دولت شود؛ در غیر این صورت هر اقدام ضد تورمی بی اثر خواهد شد. به اعتقاد او، بانک مرکزی به تنهایی قادر به حل مساله تورم نیست؛ زیرا بخشی از تورم ماهیت مالی دارد و بدون انضباط بودجه ای دولت، کنترل نقدینگی پایدار نخواهد شد.

اصلاح نظام بانکی در اولویت

نظام بانکی ایران در سال های اخیر سهم قابل توجهی از رشد نقدینگی را به خود اختصاص داده است. برخی بانک ها از ترانزاکه های فریه برخوردارند، اما ادارای های غیرمولد و مطالبات مشکوک الوصول دارند که عملاً به خلق پول جدید منجر می شود. کارشناسان معتقدند اگر این سیاست ها به صورت پیوسته و بدون استثنا اجرا شوند، می توانند در میان مدت اثر ضد تورمی قابل توجهی داشته باشند. با این حال، شرط اصلی موفقیت آن استقلال نهاد ناظر پولی از مداخلت سیاسی و اقتصادی است. مهدی طغیانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، نیز اظهار کرده است: اگر بانک مرکزی در تعیین سیاست نرخ سود، کنترل نقدینگی و عملیات بازار باز استقلال تام داشته باشد، می تواند در سه سال آینده تورم را به محدوده قابل قبول برساند؛ اما بدون هماهنگی دولت و مجلس، این هدف دست نیافتنی است.

چالش انتظارات تورمی

یکی از مهم ترین عوامل مؤثر در قدرت پول ملی، انتظارات روانی جامعه نسبت به آینده قیمت هاست. هنگامی که مردم و فعالان اقتصادی به کاهش پایدار تورم باور ندارند، تقاضا برای دارایی های جایگزین پول ملی (مانند طلا یا ارز) افزایش می یابد و موجب تضعیف ریال می شود. در این میان، نحوه ی اطلاع رسانی و شفاف سازی سیاست های اقتصادی اهمیت زیادی دارد. بانک مرکزی در سال جاری با انتشار منظم «گزارش ماهانه سیاست پولی و ارزی» تلاش کرده تا مسیر تصمیم های خود را برای فعالان اقتصادی روشن کند. کارشناسان می گویند این شفافیت، اگر با تداوم همراه باشد، می تواند نه تنها انتظارات تورمی را تعدیل، بلکه تقاضا برای پول ملی را نیز تقویت کند. تجربه کشورهایی مانند جمهوری چک و لهستان نشان داده که «هدف گذاری صریح تورم» همراه با انتشار دوره ای گزارش های تحلیلی، عامل مؤثری در کاهش تورم و افزایش اعتماد عمومی به پول ملی بوده است.

نیاز به هماهنگی سیاست مالی و پولی

به باور تحلیل گران، سیاست پولی مؤثر زمانی محقق می شود که با سیاست مالی هماهنگ باشد. در سال های اخیر، شکاف میان این دو حوزه باعث شده هرگونه انضباط ایجاد شده در طرف بانک مرکزی، با افزایش هزینه های بودجه ای خنثی شود. تا زمانی که دولت برای جبران هزینه ها از منابع بانکی و بانک مرکزی استفاده کند، هرچقدر نرخ بهره بالا رود یا رشد پایه پولی محدود شود، اثر آن موقتی خواهد بود. بر همین اساس، کارشناسان پیشنهاد می کنند «قواعد مالی» یا قانون مهار کسری بودجه به صورت الزام آور در قانون برنامه هفتم گنجانده شود تا دولت های آینده امکان برداشت مستقیم یا غیرمستقیم از منابع بانک مرکزی را نداشته باشند.

بازسازی اعتماد عمومی به ریال

قدرت پول ملی فقط در ترانزاکه ها تعیین نمی شود؛ بلکه برآیند اعتماد اجتماعی به سیاست گذار پولی است. وقتی مردم باور داشته باشند که تورم مهار پذیر است، تقاضا برای نگهداری ریال افزایش می یابد. در مقابل، بی ثباتی تصمیم ها، تغییرات ناگهانی در سیاست های ارزی یا دسترسی نامتوازن به منابع بانکی، می تواند این اعتماد را از بین ببرد.

گزارش «آرمان ملی» از گزارش اخیر بانک مرکزی از افزایش دارایی های بانک ها در حوزه املاک

بانک ها در گرداب املاک

بانک ها در حال از دست دادن نقش اصلی خود به عنوان تأمین کننده منابع برای بخش های تولیدی هستند و به تدریج به بنگاه های دارایی محور تبدیل می شوند که بخشی عمده ای از دارایی های آنها را املاک تشکیل می دهد

اولین گام در بازه زمانی کوتاه مدت راهکار مطلوبی باشد. شرکت ها می توانند با به کارگیری نیروهای متخصص، نسبت به مدیریت و فروش تدریجی املاک اقدام کنند، اما قطعاً در میان مدت بانک ها می توانند برای تبدیل این املاک به اوراق بهادار از طریق ایجاد صندوق های سرمایه گذاری املاک اقدام کنند که هم نقدشوندگی را افزایش دهد و هم امکان مشارکت مردم در مالکیت این دارایی ها را فراهم کند. همچنین اصلاح مقررات نظارتی برای جلوگیری از تکرار این روند ضروری است، بر این اساس، در بلندمدت بانک مرکزی باید با وضع مقررات سختگیرانه، مانع از انحراف بانک ها از مأموریت اصلیشان شود. کارشناسان بر نقش مهم بانک مرکزی در این رویکرد بسیار تأکید می کنند. به گفته این افراد، بانک مرکزی به عنوان ناظر نظام بانکی باید سه اقدام فوری را در دستور کار خود قرار دهد. شفاف سازی کامل دارایی های ملکی بانک ها و الزام آنان به انتشار دوره ای گزارش های دقیق نخستین اقدامی است که باید در این راستا صورت گیرد، علاوه بر این تعیین سقف برای دارایی های غیرمالی بانک ها و اعمال جریمه برای انحراف نیز از جمله اقدامات مؤثر در این زمینه به شمار می آید که باید با نظارت بر طرح های واگذاری املاک و بررسی مستمر پیشرفت آن همراه باشد.

الگوهای موفق بین المللی
این گزارش حاکی است، موفقیت اقدامات در این زمینه می تواند با الگوبرداری مؤثر از دیگر کشورها صورت بگیرد. تجربه کشورهای مختلف نشان می دهد که انباشت دارایی های غیرمولد در ترانزاکه بانک ها معمولاً به بحران منجر می شود. بحران مالی ۲۰۰۸ آمریکا تا مشکلات بانکی در ژاپن، جریمه برای انحراف بانک ها از مأموریت اصلیشان داشت. کشورهای موفق با شناسایی به موقع مشکل و اجرای راهکارهای جامع، توانسته اند از بحران جلوگیری کنند. ایجاد «بانک بد» را جمع آوری دارایی های سمی از ترانزاکه بانک ها، یکی از این راهکارها بوده است. در حقیقت این امر بر هیچکس پوشیده نیست که سلامت اقتصادی کشور در گرو بانک هایی است که نقش واقعی خود را ایفا کنند، از این رو بانک ها باید واسطه و جوجه باشند، نه انباردار املاک که از آن طریق در مسیر چالش های معنایی قرار گیرند. قطعاً در این حوزه مسئولان نظارتی و مدیران بانک ها باید با عزمی جدی، طرحی جامع برای خروج از این شرایط تدوین کنند. ادامه روند فعلی نه تنها به اقتصاد آسیب می زند، بلکه در بلندمدت ثبات خود نظام بانکی را نیز تهدید خواهد کرد. بدیهی است بازگشت به مسیر اصلی یعنی تمرکز بر تأمین مالی تولید، تنها راه نجات نظام بانکی و کمک به رشد اقتصادی پایدار است.

ماجرای پیامک سازمان هدفمندی یارانه ها به سرپرستان خانوار

یارانه ها - به ایسنا اعلام کرد: پیامک اخیر برای خانواده هایی ارسال شده که سرپرست جدیدی برای آن ها معرفی شده است؛ مانند افرادی که پیش تر زیرمجموعه خانواده پدر و مادر با همسر خود بوده اند و اکنون به دلیل ازدواج، طلاق یا تغییر در وضعیت خانوار، سرپرست مستقل محسوب می شوند. وی در تشریح اهداف این طرح تصریح کرد: هدف از اجرای طرح اصلاح ساختار خانوار، یکپارچه سازی داده های مالی و هوشمند سازی فرایند های مربوط به یارانه هاست تا تمام تغییرات خانوار بر اساس اسناد رسمی تولد، فوت، ازدواج یا طلاق و احکام قضایی انجام شود. همچنین تلاش می شود تمام امور مردم در این زمینه به صورت غیرحضوری و الکترونیکی انجام شود.

گفتنی است؛ طبق تأکید سازمان هدفمندی یارانه ها، در حال حاضر اجرای این طرح به صورت مرحله ای در حال انجام است و تا پایان آبان ماه، استان های تهران، البرز و سیستان و بلوچستان نیز به این طرح خواهند پیوست. پس از تکمیل این فرایند، کل کشور براساس پایگاه سازمان ثبت احوال کشور مورد شناسایی و وسع سنجی قرار خواهد گرفت.

اجتماعی است، اما شناسایی ساختار خانوار از این پس براساس اطلاعات سازمان ثبت احوال انجام می شود. در این فرایند، سرپرستان خانوار باید شماره شبای بانکی خود را در سامانه سمین ثبت کنند تا نیازی به مراجعه حضوری به بانک نداشته باشند.

در این زمینه جنبی سعادتی - مدیر روابط عمومی سازمان هدفمند سازی سازمان ثبت احوال کشور است. بر اساس قانون، متولی اصلی پایگاه خانوار، سازمان ثبت احوال کشور است و از این پس تمام داده های مربوط به خانوار از جمله تشکیل، تفکیک یا اصلاح خانوار، از طریق سامانه ملی ثبت احوال (NCR) خواهد شد. دهک بندی و وسع سنجی خانوارها همچنان برعهده وزارت تعاون، کار و رفاه

در راستای ارسال پیامکی که از سوی سازمان هدفمندی یارانه ها برای برخی از سرپرستان خانوار ارسال شده است، این سازمان اعلام کرد که پیامک های اخیر برای سرپرستان می گویند این شفافیت، اگر با تداوم همراه باشد، می تواند نه تنها انتظارات تورمی را تعدیل، بلکه تقاضا برای پول ملی را نیز تقویت کند. تجربه کشورهایی مانند جمهوری چک و لهستان نشان داده که «هدف گذاری صریح تورم» همراه با انتشار دوره ای گزارش های تحلیلی، عامل مؤثری در کاهش تورم و افزایش اعتماد عمومی به پول ملی بوده است.

به گزارش ایسنا، طی روزهای اخیر، برخی از سرپرستان خانوار یارانه بگیر پیامکی دریافت کرده اند که طی این پیامک، از آنها خواسته شده برای ثبت حساب بانکی خود به سامانه خدمات غیرحضوری سازمان هدفمند سازی یارانه ها به نشانی simin.hadafmandi.ir مراجعه کنند.

پیگیری ایسنا از سازمان هدفمند سازی یارانه ها در خصوص این پیامک، نشان می دهد که این پیامک بخشی از فرآیند اجرای «طرح اصلاح ساختار خانوار» است. در حال حاضر سازمان هدفمند سازی یارانه ها در حال مهاجرت از پایگاه رفاه ایرانیان به پایگاه خانوار مبتنی بر داده های

دریچه

خوداتکایی در تولید شکر

وزیر جهاد کشاورزی گفت: با اصلاح بذر و همچنین تغییر زمان کشت از بهاره به پاییزه امسال ضریب خوداتکایی کشور در تولید شکر به ۸۶ درصد رسید و در دو سال آینده به خودکفایی کامل خواهیم رسید. غلامرضا نوری قزلبه، وزیر جهاد کشاورزی در نشست با مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی در مشهد با بیان اینکه با اصلاح بذر و همچنین و تغییر زمان کشت از بهاره به پاییزه امسال ضریب خوداتکایی کشور در تولید شکر به ۸۶ درصد رسید و در دو سال آینده به خودکفایی کامل خواهیم رسید، گفت: افزایش خوداتکایی در تولید شکر با نگاه به توسعه کشت پاییزه چغندر قند حاصل شده و با توسعه این کشت، حجم آبی معادل سد کرج در مصرف آب صرفه جویی شده است.

وی در ادامه از برنامه ریزی برای خودکفایی در گوشت قرمز خبر داد و گفت: از امسال عملیات آن را شروع کرده ایم و در مدت ۶ سال به هدف مورد نظر خواهیم رسید. نوری قزلبه با اشاره به این که سالانه حدود ۷۰۰ میلیون دلار برای واردات موز و میوه های گرمسیری ارز اختصاص می یابد، اظهار کرد: برنامه ریزی کرده ایم در مدت ۳ سال آینده با افزایش تولید داخلی از واردات موز به کشور بی نیاز شویم. وی تأکید کرد: امسال تقریباً ۲۵۰ هزار تن موز مورد نیاز کشور را در داخل و در زمین های مستعدی که آب آنها به دریای عمان می ریخت، تولید کردیم.

وزیر جهاد کشاورزی با تأکید بر این که همه سیاست ها در این وزارت بر مبنای حمایت از تولید و تولید کننده است، تصریح کرد: در یک سال گذشته به ندرت می توانید با محصولی مواجه شوید که روی دست کشاورز مانده باشد در حالی که در سال های پیش تر، همواره با امزاد برخی محصولات کشاورزی روبرو می شدیم.

این مقام عالی وزارت در ادامه با اشاره به افزایش ۳۲ درصدی صادرات بخش کشاورزی در سال گذشته، یادآور شد: تراز تجاری بخش کشاورزی با وجود خشکسالی و تغییرات اقلیمی، ۳ میلیارد دلار بهبود یافت و از منفی ۱۱ میلیارد دلار به منفی ۸ میلیارد دلار رسید. وی با اشاره به صادرات کیوی ایران به کشور هند و صادرات سیب به کشور فیلیپین، اظهار کرد: صادرات محصولات کشاورزی علاوه بر ارزآوری، موجب ایجاد رقابت و بهره گیری از تکنولوژی های روز برای افزایش بهره وری و بازپرسندی محصولات کشاورزی می شود. نوری قزلبه از تسویه ۲۰۰ همت مطالبات معوق کشاورزان در سال گذشته خبر داد و عنوان کرد: پرونده چای سنواتی که پرونده اش ۲۵ سال ادامه داشت و انبارها را اشغال کرده بود، سال گذشته بسته شد. وی با بیان این که پرداخت مطالبات گندمکاران در سال جاری به نسبت سال های قبل تر، سریع تر پرداخت شد، در مورد دانه های روغنی گفت: سال گذشته، دانه های روغنی به موقع از کشاورزان خریداری و بهای آن پرداخت شد.

نبض بازار

بورس ریزش کرد

بازار سرمایه پس از رشد قابل توجه روز گذشته، امروز افت کرد؛ به طوری که شاخص کل با کاهش ۳۱ هزار واحد به رقم سه میلیون و ۵۶ هزار واحد رسید.

(دوشنبه) شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۳۱ هزار و ۱۵۶ واحد افت کرد و به رقم سه میلیون و ۵۶ هزار و ۶۶۴ واحد رسید. این در حالی است که روز گذشته بازار سهام ۳۸ هزار واحد رشد کرده بود. شاخص هم وزن نیز در سومین روز هفته ۱۸۸۴ واحد افزایش داشت و در عدد ۸۹۲ هزار و ۸۹۷ واحد ایستاد.

دیروز تعداد سهام مثبت بورس ۱۳۳ عدد و سهام منفی ۲۱۲ عدد بود. تعداد خریداران به ۸۵ هزار نفر رسید. به طور کلی بازار ۱۰ درصد کاهش یافت. همچنین ۵۰۹ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد.

فارس، قمی و فولاد بیشترین تاثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند. از نمادهای پرتراکنش نیز می توان به خودرو، خسپا و وبصادر اشاره کرد.

فراپورس اما برخلاف بورس رشد خفیفی را تجربه کرد؛ به طوری که با افزایش ۹ واحد به ۲۷ هزار و ۱۴ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فراپورس ۲۱۹ هزار فقره و ارزش آن رقم قابل توجه ۵۹۴ هزار میلیارد تومان بود.

بپاس، شگوپا و هرمز بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص فراپورس داشتند. فرز، کرمان و کیسوز نیز از نمادهای پرتراکنش فراپورس بودند.